

Márton legendája

Élt egyszer, réges régen Pannóniában, Savaria városában egy fiú, akit Mártonnak hívtak. Amikor felcseperedett, beállt a római hadseregbe katonának. Büszke lován gyakran kilovagolt, s ha ellenség közé került, fényes kardját megforgatva harcba szállt. Lovaglásai során sok szegény emberrel találkozott. Egyiknek ruhája nem volt, másoknak cipője, harmadiknak ételme. Márton segített, akinek tudott.

Egyszer egy hideg téli napon egy csaknem mezítelen koldussal találkozott; didergett, vacogott szegény a süvítő szélben. Márton megsajnálta, s mert jó szíve volt, előkapta kardját, egy suhintással kettévágta fényes köpönyegét. Egyik felét a koldusnak adta, hogy ne fázzon. A társai, mikor ezt meglátták, kicsúfolták:

- Nézzétek, milyen bolond, képes szétvágni ezt a szép köpenyt, hogy egy koldusnak adja! Hová tetted az eszed?

Márton azonban nem törődött a gúnyolódással. Leült egy sarokba, és hamarosan elaludt. Álmában megjelent az Isten, és így szólt hozzá:

- Látom, jó ember vagy, Márton. Ha szépen élsz, beveszlek az én seregembe. Segítsd a szegényeket, gyógyítsd a betegeket, légy hozzájuk továbbra is jó szívvel. De a harcot fejezd be, a kardot tedd le, nem kell több vérontás.

Másnap Márton odaállt a kapitány elé, és így szólt:

- Én már többé kardot a kezembe nem veszek, mert Isten seregébe akarok beállni!

Attól fogva kard nélkül lovagolt. Kard helyett Kereszt volt a kezében, s ha az ellenség meglátta a magasra emelt keresztet, leborult elé és megadta magát.

Később kilépett a hadseregből, hogy még több ideje legyen segíteni a szegényeken. Adományokat gyűjtött, ispotályokat, kórházakat épített, és gyógyította a szegényeket.

Vándorlásai során elért Franciáhonba, Tours városába. Volt ott egy nagy templom, amit Apátságoknak neveztek. Annak az apátságoknak már nagyon öreg volt a püspöke, és nemsokára meg is halt. Új püspökre volt szükség. Vajon ki legyen az? Legyen Márton – gondolták az emberek, mert szerették őt. Márton pedig egyre gyakrabban álmodta azt, hogy püspöki ruhában áll, és szembeszáll a pogányokkal, akik nem hisznek Istenben. Ő azonban nem akart püspök lenni, mert jobban szerette az egyszerű életet. Így aztán körül nézett, hová is bújjon, hogy ne találják meg. Hirtelen eszébe jutott:

- A libák! Elbújok a libák közé, ott nem talál rám senki.

De az emberek csak jöttek, és a nevét kiáltozták. Márton csak lapult a szűk libaólban, s várta hogy elmenjenek onnan. A libák azonban gágogni kezdtek. Egyre hangosabban és hangosabban gágogtak, míg az emberek végre felfigyeltek rájuk:

- Mi lehet ez a nagy gágogás? Nézzük meg!

Így aztán megtalálták Mártont. Ő előbújt, s homlokán egy csillag ragyogott. Az emberek ámulva nézték, és egy emberként kiáltottak fel:

- Éljen a püspök! Éljen Tours új püspöke!

Mártont tehát püspökké választották, a libákat pedig, akik elárulták őt, még aznap este megsütötték, és megették.

Márton sokáig élt, és sok szegény emberen segített. Amikor meghalt, a koporsóját kivitték a temetőbe. Elterjedt a híre, hogy amerre viszik őt, azon az úton minden beteg meggyógyul. Két vak koldus éppen arrafelé ment, egyenesen szembetalálkozott a menettel, ami a koporsót vitte. S lássatok csodát! Ahogy a menet melléjük ért, az egyik felkiáltott:

- Látok! Látok! Csoda történt! Visszatért a szemem világa!

Attól kezdve az emberek mindenfelé szobrokat, templomokat építettek az ő tiszteletére és hittek abban, hogy ezek megvédik őket a bajtól.

Márton napján pedig azóta is libasültet esznek, és azt tartják: „Aki Márton napkor libát nem eszik, egész éven át éheznek!”

A libasült mellé pedig akkora rétest nyújtanak, amekkora az a köpönyeg volt, amit kardjával kettévágott.